

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Jag träffade en av era präster i det amerikanska exarkatet och frågade varför kvinnor har täckt huvud i era kyrkor. Han berättade då för mig att kvinnor täcker sitt huvud under bön, inte klipper sitt hår kort och aldrig bär byxor, även utanför kyrkan. Han sa också att männen har mustasch eller skägg och bär skjortor med långa ärmar. Min intention är inte att vara oartig, men vad har detta med Ortodoxi att göra? Mig veterligen finns det inga kyrkliga utsagor om detta utan utseende och klädsel är en fråga om mode och personligt val. Jag är en kvinna som har kort hår och har byxor till vardags, men aldrig i kyrkan. Vanligtvis går jag till den serbiska kyrkan, då mina föräldrar är från f.d. Jugoslavien och jag är döpt där som barn. Jag frågade min präst om detta och han sa att det lät fanatiskt och någonting som var lånat från protestantisk "fundamentalism".

Svar: Den fråga som Du ställer kommer ofta upp i församlingsarbete. Vi har i andra sammanhang besvarat den i *Ortodox kyrkoliv*, men det kan inte skada att besvara den igen. Dock är frågeställningen inte entydigt lätt att besvara, eftersom ett korrekt kristet sätt att uppträda förutsätter den kristnes önskan att åhöra och följa kyrkans Fäder. Kyrkans regler tvingar aldrig en kristen att följa "tomma" regler, utan tjänar såsom en vägvisare för den som intuitivt greppar trons fullhet, vilken leder oss till levnads-sätt där t.o.m. det vi äter och hur vi går, sitter, talar, klär oss och i övrigt uppför oss drar oss och dem omkring oss till ett "högre" liv. Detta gör oss till ett speciellt folk, enligt aposteln Paulus (Titus 2:14¹) och enligt Johannesevangeliet (Joh 15:19²) till ett folk skilt från världen. Därför har Ortodoxa män och kvinnor i århundraden följt en viss klädstil och ett yttre utseende som återspeglar ett kristet *ethos* för ett liv som levs med en del på jorden och en del i himmelen. Kvinnor har traditionellt undvikit att klippa sitt hår kort, bära manskläder (t.ex. byxor och annat som exponerar och

betonar kroppen) eller smyckat sig med allt för mycket smycken och make up. Män har också uppmanats att klä sig strikt, att undvika att ha långt hår och annat som ger ett feminint intryck. Av detta skäl har män åtminstone haft mustasch, om de inte anlagt skägg. Ortodox kristna följer dessa traditioner därför att de uttrycker en levande tro och inte därför att Kyrkan på något sätt skulle kräva trohet mot dessa seder och traditioner eller att dessa, som sådana, skulle utgöra en bekännelse av korrekt tro. Vi följer dem i friheten som vi har i Kristus, som inte är en kedja som binder oss, utan ett lätt ok som hjälper oss att utvecklas i det kristna livet.

Om nu någon skulle argumentera att detta är fanatism, producerad av några traditionalistiska "fundamentalister", vilket tyvärr är en vanlig anklagelse vi gammalkalendariker får höra, då känner de inte Kyrkans eniga vittnesbörd i dessa frågor från patristiska och kanoniska källor, som kallar både män och kvinnor till en strikt standard. Man kan som exempel ta den Helige Johannes Chrysostomos homilier³ eller den 96:e kanon från synoden i Trullo (697). Den Helige Nikodemos Hagioriten skriver t.o.m. i sin kommentar till den nyss nämnda kanon i Pedalion att den kan användas då en präst exkommunicerar en kristen (d.v.s. avstänger honom eller henne från Nattvarden en tidsperiod som biktfadern bestämt) p.g.a. hur biktbarnet har sitt hår!

Slutligen måste vi betona att de som håller fast vid Kyrkans traditionella seder och klädstil aldrig får döma någon av de troende som avviker från dem. Istället skall vi närma oss dessa med försiktighet och kärlek. När det gäller enskilda individer som öppet förnekar Kyrkans traditioner och seder och som inte ens vill erkänna sin svaghet, må våra kyrkoledare ta i deras problem. Våra troende får aldrig göra nyss nämnda seder till rigida regler och genom dem skapa söndring och gruppbildning och på så sätt skapa sekterism.

1 "[Jesus Kristus] som har utgivit sig själv för oss till att förlösa oss från all orättfärdighet och till att rena åt sig ett speciellt folk, som befliktar sig om att göra, vad gott är." Observera att 1917:års bibelöversättning inte översätter periousios som betyder "utvalt, speciellt, märkligt"

på ett gängse sätt.

2 "...men eftersom I icke ären av världen, utan av mig haven blivit utvalda och tagna ur världen, därför hatar världen eder."

3 Se t.ex. den 26 homilan på 1 Kor i *Patrologia Graeca*, Vol LXII sid 219-220 eller 8 homilian på 1 Tim i *Patrologia Graeca*, Vol LXII, sid 540-542.